

Resultaten verantwoordings- onderzoek 2014 Koninkrijksrelaties (IV)

20 mei 2015

Dit document bevat alle resultaten van ons Verantwoordingsonderzoek 2014 bij Koninkrijksrelaties (IV) zoals gepubliceerd op www.rekenkamer.nl/verantwoordingsonderzoek. De tekst op de website en in dit document is vastgesteld op 7 mei 2015. Dit document is op 20 mei 2015 aangeboden aan de Tweede Kamer.

Over dit onderzoek

Verantwoordingsdag

Op Verantwoordingsdag (de derde woensdag in mei) verantwoorden ministers zich met hun jaarverslagen aan de Staten-Generaal. De jaarverslagen moeten zekerheid geven dat het geld is besteed aan het doel waarvoor het beschikbaar is gesteld en dat bij de besteding de wet- en regelgeving is nageleefd.

De Algemene Rekenkamer doet onderzoek naar de verantwoording van de ministers en presenteert de resultaten daarvan ook op Verantwoordingsdag.

Verantwoordingsonderzoek

Bij het jaarlijks verantwoordingsonderzoek kijken we zowel naar de kwaliteit van de jaarverslagen als naar de kwaliteit van de bedrijfsvoering en de totstandkoming van de beleidsinformatie. Het verantwoordingsonderzoek is een wettelijke taak van de Algemene Rekenkamer. Op basis van de jaarverslagen en ons onderzoek kan het parlement na Verantwoordingsdag met het kabinet in gesprek over wat er terecht is gekomen van de plannen die ruim anderhalf jaar ervoor – op Prinsjesdag – aan het parlement zijn gepresenteerd. Als alles goed is kunnen de Staten-Generaal vervolgens decharge verlenen aan de ministers: de ministers worden dan ontheven van hun verantwoordelijkheid voor het beleid en de daaraan verbonden financiële consequenties waarover ze zich in de jaarverslagen hebben verantwoord. Meer informatie over het verantwoordingsonderzoek en uitleg bij veel voorkomende begrippen is te vinden op www.rekenkamer.nl/verantwoordingsonderzoek. Daar vindt u ook alle resultaten van het verantwoordingsonderzoek, over dit begrotingshoofdstuk en over de andere begrotingshoofdstukken.

Koninkrijksrelaties 2014

Dit zijn de resultaten van het verantwoordingsonderzoek over het jaar 2014 bij het begrotingshoofdstuk Koninkrijksrelaties. We presenteren:

- de hoofdpunten uit ons onderzoek
- onze bevindingen en oordelen over:
  - de beleidsresultaten
  - de bedrijfsvoering en
  - de financiële informatie.

Als achtergrondinformatie nemen we de belangrijkste ontwikkelingen bij het begrotingshoofdstuk Koninkrijksrelaties en enkele kengetallen op.

Inhoud

1 Hoofdpunten verantwoordingsonderzoek 2014 van Koninkrijksrelaties	1
2 Kengetallen en ontwikkelingen Koninkrijksrelaties	4
2.1 Kengetallen	4
2.2 Ontwikkelingen	4
3 Beleidsresultaten Koninkrijksrelaties	6
3.1 Oordeel totstandkoming beleidsinformatie	6
4 Bedrijfsvoering Koninkrijksrelaties	7
4.1 Oordeel bedrijfsvoering	7
4.1.1 Aandachtspunt: Eerste stap gezet voor de uitwerking van de coördinatie rijksbeleid BES-eilanden	7
4.1.2 Aandachtspunt: Acties ondernomen in het kader van de waarborgfunctie binnen het Koninkrijk	11
4.1.3 Aandachtspunt: Acties nodig voor de toedeling van de boedel voormalig land Nederlandse Antillen	15
4.1.4 Aandachtspunt: Doelmatigheid projecten AMFO onzeker	16
4.1.5 Aandachtspunt: Het beheer van voorschotten en verplichtingen behoeft blijvende aandacht	18
4.2 Oordeel informatie over de bedrijfsvoering	19
4.3 Historisch verloop onvolkomenheden Koninkrijksrelaties	19
5 Financiële informatie Koninkrijksrelaties	20
5.1 Oordeel rechtmatigheid financiële informatie	20
5.1.1 Fout in de rechtmatigheid vanwege niet gemelde beleidsmatige mutaties	21
5.2 Oordeel weergave financiële informatie	22
5.3 Rechtmatigheid en deugdelijke weergave op artikelniveau	22
5.3.1 Fout in de rechtmatigheid vanwege niet gemelde beleidsmatige mutaties	22
5.4 Financiële informatie per artikel Koninkrijksrelaties in relatie tot onvolkomenheden	23
5.5 Overzicht fouten en onzekerheden Koninkrijksrelaties	24

1 Hoofdpunten verantwoordingsonderzoek 2014 van Koninkrijksrelaties

1

Coördinatie rijksbeleid BES-eilanden krijgt meer vorm

De minister van BZK heeft voor de coördinatie van het rijksbeleid op de BES-eilanden vier programmalijnen ontwikkeld en drie evaluaties aangekondigd. Deze zaken worden in 2015 verder uitgewerkt en afgerond. De resultaten zijn volgens ons goede bronnen voor de verdere ontwikkeling van meerjarige kaders voor het rijksbeleid op de BES-eilanden. Deze kaders zijn van belang om te beoordelen of doelstellingen worden behaald en de verschillende projecten in de goede volgorde en tijdig worden uitgevoerd. Voorts kunnen deze meerjarige beleidskaders een goed instrument zijn om de samenwerking tussen Rijk, de Rijksvertegenwoordiger en het lokale bestuur te bevorderen.

Wij constateren dat de minister van BZK voor de verdere coördinatie van het Rijksbeleid voor de BES-eilanden in 2014 stappen heeft ondernomen. Over 2013 constateerden we dat het accent van de minister van BZK vooral lag op een procesmatige rol, door het bij elkaar brengen van partijen en de onderlinge afstemming. Over 2014 vinden we het een positieve ontwikkeling dat er meer aandacht is geweest voor de coördinatie van de inhoud van het rijksbeleid. Zo heeft de directie Koninkrijksrelaties vier programmalijnen ontwikkeld, die in 2015 verder worden uitgewerkt. Tevens heeft de minister in 2014 drie evaluaties aangekondigd.

De programma's en evaluatieresultaten kunnen bijdragen aan de verdere ontwikkeling van meerjarige beleidsmatige kaders. Deze kaders zijn een randvoorwaarde om te beoordelen of doelstellingen worden behaald en de verschillende projecten in de goede volgorde en tijdig worden uitgevoerd. Onderdeel van de verdere ontwikkeling van meerjarige beleidskaders zou volgens ons een nadere analyse van de tekortkomingen in het financieel beheer moeten zijn. Net als in 2012 en 2013 constateren we ook in 2014 tekortkomingen in het financieel beheer bij een aantal dossiers op het gebied van Koninkrijksrelaties. Het is van belang dat het Ministerie van BZK de tekortkomingen in het

financieel beheer analyseert op overeenkomsten en verschillen en rijksbreed aan de orde stelt in de bestaande interdepartementale overleggen.

2

Tot slot vragen we, net als in voorgaande jaren, aandacht voor de evaluatie van de resultaten en effectiviteit van de projecten die worden gefinancierd vanuit de samenwerkingsprogramma's.

In de periode 2000-2012 heeft Nederland ruim 500 miljoen euro aan voorschotten beschikbaar gesteld voor samenwerkingsprogramma's om op Curaçao, Sint Maarten en Aruba de bestuurskracht, de rechtsorde, de economie en het onderwijs te versterken. Ieder samenwerkingsprogramma bestaat uit meerdere projecten en is gericht op een specifieke sector, zoals bijvoorbeeld onderwijs.

De samenwerkingsprogramma's worden gefinancierd vanuit drie stichtingen:

- Stichting Ontwikkeling Nederlandse Antillen (SONA);
- Fondo Desaroyo Aruba (FDA);
- Antilliaanse Mede Financieringsorganisatie (AMFO).

Op 12 november 2014 heeft de minister van BZK het eindrapport van de evaluatie van de stichting Antilliaanse Medefinancieringsorganisatie (AMFO) aan de Tweede Kamer aangeboden. Het valt ons op dat de effectiviteit van de projecten onvoldoende aandacht heeft gekregen van de rijksoverheid. Informatie over de effectiviteit en duurzaamheid bleek namelijk onvoldoende voorhanden. Het Ministerie van BZK heeft zich afzijdig opgesteld en AMFO heeft zelf slechts in beperkte mate de uitvoering van projecten (zichtbaar) beoordeeld.

Gegeven de evaluatieresultaten van AMFO is het volgens ons van belang dat de minister van BZK nagaat of voldoende informatie beschikbaar is voor de beoordeling van de effectiviteit van de projecten die worden gefinancierd door de Stichting Ontwikkeling Nederlandse Antillen (SONA) en Fondo Desaroyo Aruba (FDA). De evaluaties van SONA en FDA staan gepland in 2015 respectievelijk 2016.

Belangrijkste oordelen 2014

3

- Oordeel beleidsinformatie: de onderzochte beleidsinformatie is deugdelijk tot stand gekomen en voldoet aan de verslaggevingsvoorschriften
- Oordeel bedrijfsvoering: voldoet aan de gestelde eisen, geen onvolkomenheden
- Oordeel rechtmatigheid financiële informatie: rechtmatig met uitzondering van 1 fout in de verplichtingen

Reactie minister

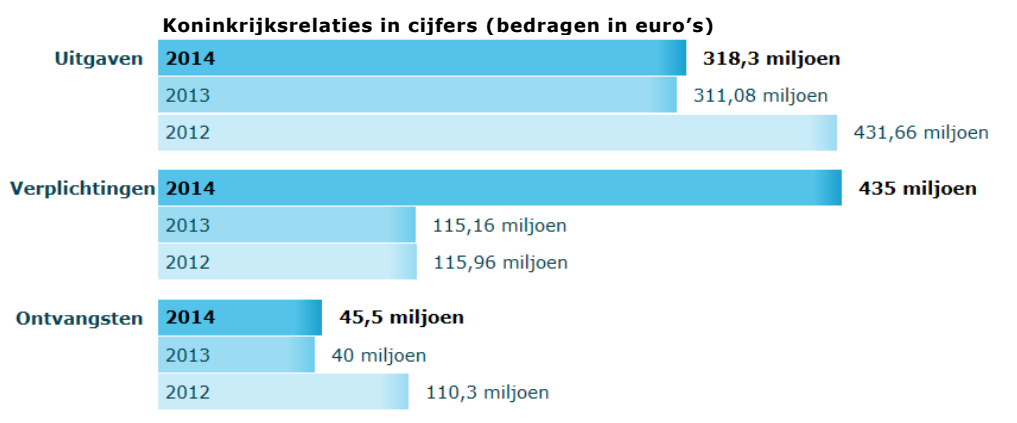
Lees de volledige reactie op verantwoordingsonderzoek.rekenkamer.nl

2 Kengetallen en ontwikkelingen Koninkrijksrelaties

4

2.1 Kengetallen

Uit de cijfers blijkt een stijging van de uitgaven en verplichten in 2014 ten opzichte van 2013. Dit wordt vooral veroorzaakt door de lening die in 2014 door de minister van BZK aan Curaçao is verstrekt voor de financiering van een ziekenhuis.

2.2 Ontwikkelingen

Het Koninkrijk der Nederlanden bestaat sinds 10 oktober 2010 ('10/10/10') uit vier landen: Nederland, Curaçao, Sint Maarten en Aruba. Deze landen zijn autonoom, maar verenigd in het nastreven van de overkoepelende belangen van het Koninkrijk en ondersteunen elkaar daar waar nodig is. Nederland heeft in 2012 de laatste financiële bijdragen verstrekt in het kader van de samenwerkingsprogramma's met Curaçao, Sint Maarten en Aruba.

Per 10 oktober 2010 hebben de eilanden Bonaire, Sint-Eustatius en Saba (de BES-eilanden) een bijzondere staatsrechtelijke positie binnen het Nederlandse staatsbestel gekregen en worden zij aangemerkt als openbaar lichaam (Caribisch Nederland). De BES-eilanden ontvangen middelen via de vrije uitkering uit het BES-fonds om hun taken uit te voeren. Daarnaast gaan vanuit de afzonderlijke ministeries middelen voor de uitvoering van Rijkstaken via de dependances van die ministeries

naar Caribisch Nederland. Elk ministerie is verantwoordelijk voor de uitvoering van de eigen wet- en regelgeving.

5

De autonome landen Curaçao, Sint Maarten en Aruba

In de periode 2000-2012 heeft Nederland ruim 500 miljoen euro aan voorschotten beschikbaar gesteld voor samenwerkingsprogramma's om op Curaçao, Sint Maarten en Aruba de bestuurskracht, de rechtsorde, de economie en het onderwijs te versterken. Ieder samenwerkingsprogramma bestaat uit meerdere projecten en is gericht op een specifieke sector, zoals bijvoorbeeld onderwijs.

De samenwerkingsprogramma's worden gefinancierd vanuit drie stichtingen:

- Stichting Ontwikkeling Nederlandse Antillen (SONA);
- Fondo Desaroyo Aruba (FDA);
- Antilliaanse Mede Financieringsorganisatie (AMFO).

De minister van BZK heeft in de jaren 2004 tot 2011 circa 66 miljoen euro beschikbaar gesteld aan de AMFO.

Op 12 november 2014 heeft de minister van BZK het eindrapport van de evaluatie van de stichting Antilliaanse Medefinancieringsorganisatie (AMFO) aan de Tweede Kamer aangeboden.

Vereffeningcommissie

De zogenoemde Vereffeningcommissie is een onafhankelijke commissie, ingesteld door de Rijksministerraad. De commissie stelt adviezen op over de verdeling van de boedel van het voormalige land Nederlandse Antillen. In 2013 heeft de commissie een tussenrapportage opgesteld. De Vereffeningcommissie heeft haar werkzaamheden in januari 2015 afgerond en het rapport aangeboden aan de drie rechtsopvolgers van het land Nederlandse Antillen, te weten Nederland, Curaçao en Sint Maarten.

De minister van BZK heeft het rapport op 19 januari 2015 aangeboden aan de Staten-Generaal. Het voornemen is dat Nederland, Curaçao en Sint Maarten op korte termijn het rapport bespreken en de vervolgstappen voor de vereffening bepalen.

Bonaire, Sint Eustatius en Saba (de BES-eilanden)

Voor de coördinatie van het Rijksbeleid constateren we dat in 2014 nadere stappen zijn ondernomen om te komen tot een uitwerking van het meerjarenkader voor de BES-eilanden.

3 **Beleidsresultaten Koninkrijksrelaties**

6

Leeswijzer

Hier vindt u de resultaten van ons onderzoek naar de beleidsresultaten.

We geven een oordeel over:

- de totstandkoming van de beleidsinformatie in het jaarverslag.

Meer informatie over ons verantwoordingsonderzoek en uitleg bij veel voorkomende begrippen is te vinden op www.rekenkamer.nl/verantwoordingsonderzoek bij 'Over dit onderzoek'.

3.1 Oordeel totstandkoming beleidsinformatie

De onderzochte onderdelen van de beleidsinformatie in het Jaarverslag 2014 van Koninkrijksrelaties zijn deugdelijk tot stand gekomen en voldoen aan de verslaggevingsvoorschriften.

4 Bedrijfsvoering Koninkrijksrelaties

7

Leeswijzer

Hier vindt u de resultaten van ons onderzoek naar de bedrijfsvoering. We geven een oordeel over:

- de bedrijfsvoering;
- de informatie over de bedrijfsvoering in het jaarverslag.

Meer informatie over ons verantwoordingsonderzoek en uitleg bij veel voorkomende begrippen is te vinden op www.rekenkamer.nl/verantwoordingsonderzoek bij 'Over dit onderzoek'.

4.1 Oordeel bedrijfsvoering

De onderzochte onderdelen van de bedrijfsvoering van Koninkrijksrelaties voldoen in 2014 aan de gestelde eisen.

4.1.1 Aandachtspunt: Eerste stap gezet voor de uitwerking van de coördinatie rijksbeleid BES-eilanden

Voor de verdere coördinatie van het rijksbeleid voor Caribisch Nederland (BES-eilanden) constateren we dat in 2014 stappen zijn ondernomen. Over 2013 constateerden we dat het accent van de minister van BZK vooral lag op een procesmatige rol, door het bij elkaar brengen van partijen en de onderlinge afstemming. Over 2014 vinden we het een positieve ontwikkeling dat meer aandacht is geweest voor de coördinatie van de inhoud van het rijksbeleid. Zo heeft de directie Koninkrijksrelaties vier programmalijnen ontwikkeld om invulling te geven aan deze coördinatie. Deze programma's worden in 2015 verder uitgewerkt en hebben betrekking op de BES-eilanden en het Koninkrijk.

De minister van BZK heeft de Tweede Kamer in augustus 2014 geïnformeerd over de resultaten van de zogenoemde week van Caribisch Nederland van juni 2014. De minister meldt dat de rijksoverheid en de eilandbesturen eensgezind zijn in de ambitie om de komende tijd te komen tot een eerste versie van een gezamenlijk beleidsplan voor

Caribisch Nederland voor de komende jaren. Daarnaast zijn er afspraken gemaakt over de evaluatie van de hoogte van de vrije uitkeringen en over acties op het gebied van de stimulering van de lokale economie en de aanpak van sociaal economische problemen.

8

In 2014 heeft het kabinet drie evaluaties aangekondigd. Op 23 september 2014 is een evaluatiecommissie Caribisch Nederland ingesteld (de Commissie Spies). De evaluatie zal gaan over de werking van de wetgeving, de werking van de bestuurlijke structuur en de gevolgen van de nieuwe staatkundige situatie voor de bevolking van de BES-eilanden. De commissie zal naar verwachting in oktober 2015 (5 jaar na '10/10/10') haar eindrapport uitbrengen.

Verder heeft de minister van Veiligheid en Justitie, mede namens de minister van BZK op 12 november 2014 de Tweede Kamer laten weten dat de justitiële rijkswetten wordt geëvalueerd. De evaluatiecommissie justitiële rijkswetten is eind augustus/ begin september 2014 ingesteld en zal de rijkswet Gemeenschappelijk Hof van Justitie, de rijkswetten openbare ministeries en politie van Curaçao, Sint Maarten, Bonaire, Sint Eustatius en Saba en de rijkswet Raad voor de rechtshandhaving in het onderzoek betrekken. Tot slot heeft de minister van BZK een evaluatie aangekondigd voor de Rijkswet Financieel Toezicht.

De eerdergenoemde evaluatieresultaten en programmalijnen kunnen bijdragen aan de verdere ontwikkeling van meerjarige beleidsmatige kaders voor het rijksbeleid op de BES-eilanden. Deze kaders zijn een randvoorwaarde om te beoordelen of doelstellingen worden behaald en de verschillende projecten in de goede volgorde en tijdig worden uitgevoerd. Onderdeel van de verdere ontwikkeling van meerjarige beleidskaders zou volgens ons een nadere analyse van de tekortkomingen in het financieel beheer moeten zijn. De minister van BZK is verantwoordelijk voor de financiële verhoudingen tussen de rijksoverheid en de BES-eilanden (Caribisch Nederland). Op grond van deze verantwoordelijkheid is het van belang dat het Ministerie van BZK de tekortkomingen in het financieel beheer analyseert op overeenkomsten en verschillen en rijksbreed aan de orde stelt in de bestaande interdepartementale overleggen. Net als in 2012 en 2013 constateren we ook in 2014 tekortkomingen in het financieel beheer bij een aantal dossiers op het gebied van Koninkrijksrelaties.

Rol minister van BZK

De minister van BZK is verantwoordelijk voor de financiële verhoudingen tussen de rijksoverheid en de BES-eilanden (Caribisch Nederland). Op grond van deze verantwoordelijkheid is het van belang dat het Ministerie van BZK de tekortkomingen in het financieel beheer analyseert op overeenkomsten en verschillen en rijksbreed aan de orde stelt in de bestaande interdepartementale overleggen.

Tekortkomingen in het financieel beheer

Net als in 2012 en 2013 constateren we ook in 2014 tekortkomingen in het financieel beheer bij een aantal dossiers op het gebied van Koninkrijksrelaties.

In 2014 zijn de verantwoordingen 2012 en 2013 van het Zorgverzekeringskantoor Caribisch Nederland (ZVK) bij het Ministerie van VWS ingediend. Zowel de verantwoording 2012 als die van 2013 was voorzien van een controleverklaring met oordeelonthouding. Door deze oordeelonthouding is er een onzekerheid over de rechtmatigheid van de uitgaven ZVK 2012 en 2013. De voorschotten zijn in 2014 vastgesteld. Deze onzekerheid van 168,7 miljoen euro kan niet meer worden hersteld en leidt tot een artikeloverschrijding van de artikeltolerantie op artikel 4 Zorgbreed beleid van het Ministerie van VWS.

In 2012 is er een verbeterplan opgesteld om te komen tot een goedkeurende controleverklaring bij de verantwoording van het ZVK over 2014. In 2014 heeft het ZVK uitvoering gegeven aan het plan van aanpak ter verbetering van het financieel beheer maar heeft hierbij vertraging opgelopen. Hierdoor is het onzeker geworden of er een goedkeurende controleverklaring bij de verantwoording over 2014 zal kunnen worden afgegeven. De verantwoording over 2014, inclusief controleverklaring, van het ZVK zal in het najaar van 2015 worden opgeleverd.

In ons Verantwoordingsonderzoek 2013 rapporteerden wij dat nog aandacht nodig was voor het kunnen vaststellen van de definitieve hoogte van de lumpsumfinanciering van scholen in Caribisch Nederland. Inmiddels hebben maatregelen die zijn getroffen om het financieel beheer op de BES-eilanden te verbeteren er toe geleid dat alle scholen, op één na de verantwoordingsinformatie over 2012 hebben ingediend. Van de verantwoordingsinformatie over 2013 is ongeveer de helft binnen. Tevens is door OCW een voorstel uitgewerkt voor een verbeterd toezicht- en handhavingsregime voor de instellingen. In 2015 zal de werking van dit voorstel echter nog getoetst moeten worden.

De Belastingdienst Caribisch Nederland (B/CN) is stapsgewijs bezig om het financieel beheer en de inrichting van de IT op een voldoende niveau te brengen. Hoewel deze in 2014 zijn afgenomen blijven er voor de verantwoording onzekerheden bestaan, die overigens niet materieel zijn voor de verantwoording van de Belastingdienst als geheel. De belangrijkste onzekerheden hebben betrekking op autorisaties en functiescheidingen bij de informatiesystemen (bijvoorbeeld bij terugbetalingen), de aansluiting heffing-inning en het inrichten van de informatiebeveiliging.

10

Deze tekortkomingen en aandachtspunten vallen onder de verantwoordelijkheid van de betreffende vakministers, respectievelijk de minister van VWS voor het Zorgverzekeringskantoor, de minister van OCW voor de scholen en de minister van Financiën voor de Belastingdienst op de BES-eilanden.

Aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer

Wij bevelen de minister van BZK aan de ingezette lijn van 2014 voor de verdere ontwikkeling van beleidsmatige kaders voort te zetten. Onderdeel van de verdere ontwikkeling is volgens ons ook een nadere analyse van de tekortkomingen in het financieel beheer en op basis hiervan verbetermaatregelen nemen.

Reactie van de minister

De minister van BZK bevestigt dat de vier programmalijnen voor de coördinatie van het rijksbeleid zowel betrekking hebben op de BES-eilanden als op het gehele domein van het Koninkrijk. De programmalijnen beogen volgens de minister een effectievere uitoefening van de coördinerende rol van de directie Koninkrijksrelaties. De minister is van mening dat het nemen van verbetermaatregelen voor de geconstateerde tekortkomingen en aandachtspunten in het financieel beheer de verantwoordelijkheid is van collega vakministers. Lees de volledige reactie op verantwoordingsonderzoek.rekenkamer.nl

Nawoord Algemene Rekenkamer

Naast de individuele verantwoordelijkheid van de vakminister heeft de minister van BZK het coördineren van het rijksbeleid op de BES-eilanden tot taak. Het is daarom volgens ons van belang dat de minister overeenkomsten en verschillen van tekortkomingen analyseert en toeziet op het consistent en met prioriteit nemen van verbetermaatregelen voor het financieel beheer, en daarover waar nodig contact opneemt met zijn collega's.

4.1.2 Aandachtspunt: Acties ondernomen in het kader van de waarborgfunctie binnen het Koninkrijk

11

Een belangrijke taak van de Koninkrijksregering is de invulling van de waarborgfunctie van het Koninkrijk. De afzonderlijke landen zijn verantwoordelijk voor de rechtszekerheid, deugdelijk bestuur in hun eigen land en de bescherming van de fundamentele rechten en vrijheden van hun inwoners.

De Raad van Ministers in het Koninkrijk, ook wel aangeduid als de Rijksministerraad, vervult een waarborgfunctie voor de deugdelijkheid van het bestuur, begrotingsbeheer en de fundamentele rechten. Het Statuut geeft het Koninkrijk de instrumenten om deze verantwoordelijkheid in te vullen.

De minister van BZK is op grond van de verantwoordelijkheid voor het Statuut aanspreekbaar op deze waarborgfunctie binnen het Koninkrijk.

In de brief van 25 september 2014 aan de Tweede Kamer gaat de minister van BZK in op de waarborgfunctie en zijn rol. De minister van BZK geeft aan dat hij met de regering van het betrokken land zal overleggen om eventuele bevindingen te bespreken. Verder is hij verantwoordelijk voor het signaleren bij de Rijksministerraad (RMR) van ontwikkelingen in dit verband, het communiceren daarover met de Caribische landen en zo nodig het voorleggen van voorstellen aan de RMR. Tenslotte overlegt de minister tenminste tweemaal per jaar met de Gouverneurs van Aruba, van Curaçao en van Sint Maarten over de aangelegenheden waarbij het belang van het Koninkrijk is betrokken.

Wij vinden het positief dat de minister van BZK in 2014 mede op basis van signalen en bevindingen in het begrotingsbeheer, het financiële toezicht en de kwaliteit van het openbaar bestuur, diverse zaken heeft geagendeerd in de RMR en dat de RMR maatregelen heeft genomen, onder meer in de vorm van twee aanwijzingen. Het is gelet op de structurele onderliggende oorzaken van belang dat de minister van BZK deze zaken blijft volgen en agendeert in de RMR.

Toezicht op het financieel beheer van de landen Curaçao en Sint Maarten

Het voormalige land Nederlandse Antillen had jarenlang te maken met problemen op het terrein van de overheidsfinanciën. Begrotingen gaven een onvoldoende betrouwbaar beeld van uitgaven en inkomsten. Verder liep het verplicht opstellen van jaarrekeningen en het laten controleren

daarvan door een externe accountant achter en waren de schuldposities problematisch.

12

Overeengekomen is dat Nederland de autonome landen bijstaat bij het creëren van een gezonde uitgangspositie. Hiertoe heeft Nederland zich volgens de afspraken bereid verklaard om een groot deel van de schulden van de voormalige Nederlandse Antillen en de eilandgebieden te saneren. De autonome landen dienen zorg te dragen voor het aanbrengen van structurele verbeteringen in de begroting en met name in het financieel beheer. Dit voorkomt dat er in de toekomst opnieuw (te grote) schulden worden opgebouwd. Nederland, Curaçao en Sint Maarten zijn in gezamenlijk overleg in een rijkswet overeengekomen dat er onafhankelijk toezicht plaats zal vinden op de financiën van de nieuwe landen.

Het College financieel toezicht (Cft) Curaçao en Sint Maarten heeft deze signalerende en adviserende rol. De taken van het College zijn gericht op de vaststelling en de uitvoering van begrotingen die binnen de afgesproken grenzen in evenwicht zijn en op de beheersing van het totaal van de geldleningen.

Het Cft Curaçao en Sint Maarten heeft in haar halfjaarrapportage januari – juni 2014 geconstateerd dat op Sint Maarten, alhoewel stappen in de goede richting worden genomen, het financieel beheer vooralsnog zorgwekkend is. Het financieel beheer op Curaçao is lichtelijk verbeterd.

De Algemene Rekenkamer Sint Maarten concludeert op basis van haar controle over de jaarrekening 2013 van Sint Maarten dat de financiële informatie niet voldoet aan de eisen. De Algemene Rekenkamer Sint Maarten constateert materiële fouten en onzekerheden in de jaarrekening en omvangrijke begrotingsover- en onderschrijdingen. Dit komt door ernstige en omvangrijke tekortkomingen in de interne controle en in het financieel beheer. Verder constateert de Algemene Rekenkamer Sint Maarten ernstige tekortkomingen in de bedrijfsvoering. Tot slot constateert de Algemene Rekenkamer Sint Maarten dat de informatiewaarde onvoldoende is.

Naar aanleiding van de opmerkingen van het Cft en de Algemene Rekenkamer Sint Maarten heeft de minister van Financiën van Sint Maarten inzake de begrotingsproblematiek in 2014 een inhaalslag gemaakt. De ambitie van de minister van Financiën om binnen een jaar drie begrotingen en drie jaarrekeningen opgesteld en vastgesteld te krijgen leek aanvankelijk ambitieus, maar gedurende 2014 zijn twee begrotingen vastgesteld en twee jaarrekeningen opgesteld en gecontroleerd.

Toezicht financiële sector Curaçao en Sint Maarten

13

Voor de stabiliteit van de financiële sector van de landen Curaçao en Sint Maarten is de uitoefening van de toezichtsfunctie op de bancaire sector door de gezamenlijke Centrale Bank Curaçao en Sint Maarten (CBCS) essentieel.

In ons onderzoek over 2013 hebben wij gemeld dat de CBCS de Rekenkamer van Curaçao (ARC) geen inzage gaf in toezichtdossiers en andere relevante documenten.

De Raad van Advies (RvA) van Curaçao heeft een advies uitgebracht over de relatie tussen de geheimhoudingsplicht van CBCS en de ARC. De RvA meldt dat de CBCS een verzoek tot informatieverstrekking van de ARC kan weigeren in de hoedanigheid van toezichthouder op het bank- en kredietwezen. In de functie van Centrale Bank en toezichthouder op verzekeringsbedrijven is de CBCS wel verplicht informatie te verstrekken aan de ARC. De RvA gaf in overweging de geheimhoudingsbepalingen te standaardiseren zodat het mogelijk wordt gemaakt dat de CBCS de door de ARC gevraagde informatie die noodzakelijk is in de uitoefening van haar taak verstrekt.

Financieel beheer Aruba

De begroting van Aruba 2014 werd, negen maanden te laat, op 9 juni 2014 aan het parlement aangeboden. De Staten stelden de begroting op 24 juni 2014 vast. Omdat er twijfels waren aan de realiteit van de ramingen in de begroting en de meerjarencijfers heeft de Rijksministerraad op 11 juli 2014 de Gouverneur van Aruba gevraagd de ondertekening van de begroting 2014 aan te houden, zolang het door Aruba en Nederland afgesproken onafhankelijk onderzoek naar die begroting wordt verricht.

De Gouverneur van Aruba heeft de RMR geïnformeerd over de tussentijdse resultaten van het onderzoek. Het tussentijdse rapport financiële positie heeft de minister van BZK, mede namens de minister-president, op 21 juli 2014 aan de Tweede Kamer aangeboden. In het rapport is vermeld dat de begrotingsproblemen op Aruba groot zijn, de begroting niet volledig is en op onderdelen achterhaald, het financieel beheer niet op orde is en degelijke meerjarenramingen ontbreken.

Op 22 september 2014 heeft de minister van BZK de Tweede Kamer laten weten dat de Gouverneur het eindrapport heeft aangeboden aan de minister van Financiën en Overheidsorganisatie van Aruba en aan de RMR. In het rapport zijn veel van de tussentijdse bevindingen herhaald en is bovendien gewezen op de schuldpositie van Aruba.

De minister van BZK meldt op 3 december 2014 dat de bijgestelde

begroting 2014 door de Staten van Aruba op 28 november en door de Gouverneur op 2 december is vastgesteld. Verder meldt de minister dat het eindrapport aanleiding geeft tot blijvende zorg en aandacht omtrent de openbare financiën van het land Aruba, in het bijzonder met betrekking tot het belang van onafhankelijk toezicht op de begroting. De minister van BZK informeert de Tweede Kamer op 12 december 2014 over de inzet en rol van de Cft bij de begrotingswijzigingen. Volgens de minister heeft de regering van Aruba het Cft verzocht om een deskundigenrapport over de ontwerpbegroting 2015, en over eventuele wijzigingen. In de RMR van 12 december jl. is de inzet van het Cft op verzoek van Aruba mogelijk gemaakt. Het Cft heeft geen wettelijke adviesrol richting het land Aruba. De minister geeft aan dat het Cft zal adviseren over het concept van de ontwerpbegroting 2015. Tevens is het mogelijk dat het Cft nog nader zal adviseren op de later door de Staten vastgestelde begroting. Voorts zal het Cft gevraagd en ongevraagd adviseren gedurende de begrotingsuitvoering, bijvoorbeeld ten aanzien van het aanvragen van leningen, aan te gaan buiten het Koninkrijk. De regeringen van Nederland en Aruba hebben tevens afgesproken om binnen afzienbare tijd met elkaar in overleg te treden om gezamenlijk te zoeken naar de meest adequate formele inbedding voor de samenwerking met de Rijksministerraad en het Cft in de toekomst.

14

Integriteitsonderzoeken

In opdracht van de Rijksministerraad is in 2013 door de Gouverneur van Sint Maarten een onderzoek gestart naar de integriteit van het bestuur op Sint Maarten. Dit onderzoek heeft de Gouverneur laten uitvoeren door een extern bureau. De Gouverneur diende op 25 augustus 2014 het eindrapport in bij de Rijksministerraad. Dit rapport is op 26 september 2014 door de minister van BZK aangeboden aan de Tweede Kamer. De conclusies van het rapport zijn volgens de minister van BZK ontluisterend. Ministers en andere bestuurders houden zich niet aan wetten en regels op het gebied van integriteit. Vermoedens van corruptie leiden zelden tot onderzoeken en nog minder vaak tot een veroordeling. De integriteit op Sint Maarten ondervindt verder schade van een gebrek aan menskracht om corruptie en fraude te onderzoeken. Ook is er een slechte coördinatie tussen het Openbaar Ministerie, het meldpunt ongebruikelijke Transacties en de recherche.

De minister van BZK werkt aan een pakket maatregelen dat uit drie onderdelen bestaat:

- Nederland gaat het OM versterken met een aparte afdeling die de 'witteboordencriminaliteit' gaat bestrijden en zich vooral richt op het eilandsbestuur;

- Het instellen van een onafhankelijke toezichthouder integriteit die regelmatig verslag uitbrengt aan de Rijksministerraad of het land vorderingen maakt met de aanpak van corruptie;
- Intensivering van de grenscontroles. Kustwacht, douane en politie krijgen extra menskracht, tijdelijk onder Rijkstoezicht.

15

In zijn brief van 30 januari 2015 informeert de minister van BZK de Tweede Kamer over het besluit van de Raad van Ministers van het Koninkrijk (RMR). De RMR heeft de minister gemachtigd een procedure te starten om met een algemene maatregel van rijksbestuur een integriteitscommissie in te stellen. Gelet op de inhoud van de diverse rapportages over de integriteitsproblematiek op Sint Maarten en de gesprekken met de regering over dit onderwerp, heeft de minister van BZK niet het vertrouwen dat Sint Maarten zelf beschikt over de capaciteit (zowel in menskracht als geld), daadkracht en een 'sense of urgency' om een verbetering van de ontstane situatie te bewerkstelligen.

De ernst van de situatie op Sint Maarten noopt de RMR ertoe om inhoud te geven aan de bevoegdheid, op grond artikel 43 tweede lid van het Statuut, om de deugdelijkheid van het bestuur op Sint Maarten te waarborgen. De Koninkrijksregering ziet zich door de situatie gedwongen om (daarin) een belangrijk deel voor haar rekening te nemen.

Aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer

Wij bevelen de minister van BZK aan de bevindingen over het begrotingsbeheer en de signalen en onderzoeken over de kwaliteit van het openbaar bestuur vanuit zijn waarborgfunctie actief te blijven volgen en blijvend te agenderen in de Raad van Ministers van het Koninkrijk, opdat adequate maatregelen worden genomen.

Reactie van de minister

De minister van BZK geeft aan dat het agenderen van bevindingen over het begrotingsbeheer en de signalen en onderzoeken over de kwaliteit van het openbaar bestuur in de Raad van Ministers van het Koninkrijk onlosmakelijk een belangrijk onderdeel van zijn beleid is.

Lees de volledige reactie op verantwoordingsonderzoek.rekenkamer.nl

4.1.3 Aandachtspunt: Acties nodig voor de toedeling van de boedel voormalig land Nederlandse Antillen

Het Koninkrijk der Nederlanden bestaat sinds 10 oktober 2010 uit de 4 landen: Nederland, Curaçao, Sint Maarten en Aruba. Deze landen zijn autonoom, maar zijn verenigd in het nastreven van de overkoepelende belangen van het Koninkrijk en ondersteunen elkaar daar waar nodig is.

Voor de verdeling van de bezittingen en schulden van het voormalig land Nederlandse Antillen is een boedelbalans en toedelingsvoorstel voor de verschillende landen opgesteld door een onafhankelijke commissie, de zogenoemde Vereffeningcommissie.

16

Vereffeningcommissie

De Vereffeningcommissie is een onafhankelijke commissie, ingesteld door de Rijksministerraad. De commissie stelt adviezen op over de verdeling van de boedel van het voormalige land Nederlandse Antillen. Deze commissie bestaat uit een voorzitter, een lid namens Curaçao, een lid namens Sint Maarten, een lid namens Nederland en een secretaris. De adviezen van de commissie hebben zowel betrekking op de vaststelling van de waarde van de onderdelen van de boedel, als op de feitelijke toedeling uit de boedel. Dit zal leiden tot onderlinge vorderingen en verrekeningen, die worden voorbereid door de commissie en vastgesteld door de verantwoordelijke ministers van Curaçao, Sint Maarten en Nederland. Voor Nederland is dat de minister van BZK.

Boedelbalans en toedelingsvoorstel

De Vereffeningcommissie heeft het rapport begin januari 2015 aangeboden aan de ministers van Financiën van Curaçao en St. Maarten en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. In dit rapport wordt onder meer ingegaan op de definitieve boedelbalans en een voorstel tot toedeling van de activa en de passiva van die balans. De minister van BZK heeft op 19 januari 2015 de Tweede Kamer geïnformeerd over de laatste stand van zaken rond de werkzaamheden van de Vereffeningcommissie over de vereffening van de boedel voormalig Nederlandse Antillen. In een bijlage is het eindrapport van de Commissie en de boedelbalans opgenomen.

De minister heeft aangegeven dat Nederland, Curaçao en Sint Maarten in het voorjaar van 2015 het rapport bespreken en vervolgstappen ten aanzien van de feitelijke vereffening bepalen. We zullen deze acties in het kader van ons verantwoordingsonderzoek 2015 beoordelen.

4.1.4 Aandachtspunt: Doelmatigheid projecten AMFO onzeker

In de periode 2000-2012 heeft Nederland ruim 500 miljoen euro aan voorschotten beschikbaar gesteld voor samenwerkingsprogramma's om op Curaçao, Sint Maarten en Aruba de bestuurskracht, de rechtsorde, de economie en het onderwijs te versterken. Ieder samenwerkingsprogramma bestaat uit meerdere projecten.

De samenwerkingsprogramma's worden gefinancierd vanuit drie stichtingen:

17

- Stichting Ontwikkeling Nederlandse Antillen (SONA);
- Fondo Desaroyo Aruba (FDA);
- Antilliaanse Mede Financieringsorganisatie (AMFO).

De minister van BZK heeft in de jaren 2004 tot 2011 circa 66 miljoen euro beschikbaar gesteld aan de AMFO.

In ons verantwoordingsonderzoek 2011 en 2012 constateerden we dat de minister van BZK onvoldoende informatie had verzameld om de doelmatigheid en de resultaten van de samenwerkingsprogramma's te beoordelen. In zijn bestuurlijke reactie gaf de minister aan maatregelen te treffen om de informatievoorziening over de resultaten te verbeteren.

Sinds 2013 informeert de minister van BZK de landen en samenwerkingsstichtingen schriftelijk over de afsluiting van de samenwerkingsprogramma's. Wij constateerden in ons Verantwoordingsonderzoek 2013 dat als de stichtingen conform de afspraken informatie aanleveren, de minister van BZK in staat zal zijn om de Tweede Kamer te informeren over de rechtmatige en doelmatige besteding van de samenwerkingsmiddelen.

Op 12 november 2014 heeft de minister van BZK het eindrapport van de evaluatie van de stichting Antilliaanse Medefinancieringsorganisatie (AMFO) aan de Tweede Kamer aangeboden. De evaluatie is uitgevoerd door een extern onderzoeksbureau.

De taak van AMFO was om financiering te verstrekken aan non-gouvernementele organisaties (NGO's) voor projecten die de sociaal-maatschappelijke ontwikkeling versterken en armoede op Curaçao, Sint Maarten, Bonaire, Sint Eustatius en Saba bestrijden. Eind 2013 is de financiering door AMFO aan de NGO's beëindigd. In augustus 2014 heeft de minister van BZK de definitieve subsidie aan de stichting vastgesteld voor de jaren 2007 tot en met 2013 en decharge verleend over het gevoerde financieel beleid.

De effectiviteit van de projecten is niet in voldoende mate vast te stellen. Uit de resultaten van de evaluatie maken wij op dat de nadruk in de rapportages vooral lag op de financiële aspecten. De effectiviteit van projecten heeft onvoldoende aandacht gekregen. Informatie over de effectiviteit en duurzaamheid bleek onvoldoende voorhanden. Verder heeft het Ministerie van BZK zich afzijdig opgesteld en AMFO heeft

slechts in beperkte mate (zichtbaar) de uitvoering van projecten beoordeeld.

18

Aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer

Wij bevelen de minister van BZK aan na te gaan in welke mate voldoende informatie beschikbaar zal zijn voor de beoordeling van de effectiviteit van de projecten die worden gefinancierd door de Stichting Ontwikkeling Nederlandse Antillen (SONA) en Fondo Desaroyo Aruba (FDA). De evaluaties van SONA en FDA staan respectievelijk gepland in 2015 en 2016.

Reactie van de minister

De minister van BZK neemt onze aanbeveling om voldoende informatie te verzamelen voor de beoordeling van de effectiviteit van projecten over. Hij geeft aan dat deze informatie wordt verkregen door middel van interviews, literatuuronderzoek en dossieronderzoek. Lees de volledige reactie op verantwoordingsonderzoek.rekenkamer.nl

4.1.5 Aandachtspunt: Het beheer van voorschotten en verplichtingen heeft blijvende aandacht

Het beheer van de voorschotten en de verplichtingen is een blijvend aandachtspunt bij Koninkrijksrelaties. Voorschotten zijn betalingen aan derden vooruitlopend op later definitief vast te stellen of af te rekenen bedragen. Een verplichting is een schriftelijke toezegging tot financiering van een programma of tot het uitvoeren van een bepaalde activiteit. Bij zowel het beheer van de voorschotten als van de verplichtingen is het van belang dat deze tijdig in de administratie worden opgenomen en dat deze ook weer tijdig worden afgeboekt.

In ons Rapport bij het Jaarverslag Koninkrijksrelaties 2013 hebben wij in het bijzonder het afwikkelen van de voorschotten onder de aandacht van de minister gebracht. Wij constateren dat deze afwikkeling van de voorschotten alsmede die van de verplichtingen in 2014 beter verloopt, maar dat het opboeken van voorschotten en verplichtingen in de administratie nog niet geheel op orde is. Tevens constateren wij dat het financiële bewustzijn binnen de directie Koninkrijksrelaties verbetering behoeft.

Aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer

Wij bevelen de minister van BZK aan om aan het proces van het beheer van voorschotten en verplichtingen blijvend aandacht te schenken en

hierbij aandacht te besteden aan het vergroten van het financiële bewustzijn.

19

Reactie van de minister

De minister van BZK neemt onze aanbeveling om blijvend aandacht te schenken aan het financieel beheer over.

Lees de volledige reactie op verantwoordingsonderzoek.rekenkamer.nl

4.2 Oordeel informatie over de bedrijfsvoering

De informatie over de bedrijfsvoering in het Jaarverslag 2014 van Koninkrijksrelaties is deugdelijk tot stand gekomen en voldoet aan de verslaggevingsvoorschriften.

4.3 Historisch verloop onvolkomenheden Koninkrijksrelaties

Geen onvolkomenheden in 2014

In 2012 constateerden we een onvolkomenheid, in 2013 is die opgelost, zie historisch verloop onvolkomenheden.

Verloop onvolkomenheden Koninkrijksrelaties 2012-2014

Wij hebben in geen van de relevante en kritische beheerdomeinen onvolkomenheden geconstateerd. Op het overzicht bedrijfsvoering (pdf) is te zien wat de relevante en kritische beheerdomeinen zijn.

Het beheer van het begrotingshoofdstuk Koninkrijksrelaties maakt onderdeel uit van de bedrijfsvoering van het Ministerie van BZK.

5 Financiële informatie Koninkrijksrelaties

20

Leeswijzer

Hier vindt u de resultaten van ons onderzoek naar de financiële informatie in het jaarverslag. We geven een oordeel over:

- de rechtmatigheid van de financiële informatie;
- de deugdelijke weergave van de financiële informatie;
- de rechtmatigheid en de deugdelijke weergave van de financiële informatie op artikelniveau.

Meer informatie over ons verantwoordingsonderzoek en uitleg bij veel voorkomende begrippen is te vinden op www.rekenkamer.nl/verantwoordingsonderzoek bij 'Over dit onderzoek'.

5.1 Oordeel rechtmatigheid financiële informatie

De in de financiële overzichten opgenomen financiële informatie in het Jaarverslag 2014 van Koninkrijksrelaties is rechtmatig, met uitzondering van 1 fout met een bedrag van 56,2 miljoen euro. Voor een overzicht van de belangrijke fouten en onzekerheden in de financiële informatie zie overzicht verplichtingen (pdf). De overige door ons aangetroffen fouten en onzekerheden vindt u in het overzicht van alle fouten en onzekerheden in de financiële informatie.

Wij geven ons oordeel onder voorbehoud van goedkeuring van de slotwetmutaties door de Staten-Generaal.

Voorbehoud bij het oordeel over de financiële informatie Koninkrijksrelaties

Het bedrag aan verplichtingen omvat in totaal 63 miljoen euro aan overschrijdingen op de begrotingsartikelen 1 en 2. Het bedrag aan uitgaven omvat in totaal 8,3 miljoen euro aan overschrijdingen op het begrotingsartikel 2. Gaan de Staten-Generaal niet akkoord met de daarmee samenhangende slotwetmutaties, dan moeten wij onze oordelen over de financiële informatie mogelijk herzien.

5.1.1 Fout in de rechtmatigheid vanwege niet gemelde beleidsmatige mutaties

21

De volgende beleidsmatige mutaties in de ontwerp-slotwet zijn niet opgenomen in de nota van wijziging van de tweede supplettoire wet en zijn niet eerder bij brief aan de Tweede Kamer mede gedeeld:

- verplichting Kustwacht voor het Koninkrijk der Nederlanden in het Caribisch Gebied voor het jaar 2015;
- verplichting Koninklijke Marechaussee inzake de flexibel inzetbare Pool Koninklijke Marechaussee voor de periode 1 juli 2015 - 31 december 2019.

Dit heeft geleid tot een overschrijding van de tolerantie voor de aangegane verplichtingen. Het totaal van de aangegane verplichtingen is 318,3 miljoen euro. De onrechtmatigheid van 56,2 miljoen euro betekent een overschrijding van de van toepassing zijnde tolerantie van 15 miljoen euro voor het totaal van de aangegane verplichtingen. Voor een overzicht van de belangrijke fouten en onzekerheden in de financiële informatie zie [overzicht verplichtingen \(pdf\)](#).

Reactie van de minister

De minister van BZK deelt ons oordeel niet dat er sprake is van beleidsmatige mutaties. Volgens hem liggen aan deze mutaties geen nieuw genomen besluiten ten grondslag. Hij geeft aan dat deze mutaties betrekking hebben op het correct administratief vastleggen van de uitvoering van de begroting 2015 en daardoor boekhoudkundig neerslaan in het verantwoordingsjaar 2014.

Lees de volledige reactie op verantwoordingsonderzoek.rekenkamer.nl

Nawoord Algemene Rekenkamer

Wij zijn het met de minister van BZK eens dat de mutaties administratief juist zijn vastgelegd en deugdelijk zijn weergegeven in de verantwoording over 2014.

We verschillen echter van mening met de minister over de aard van de mutaties. Het gaat hier niet om technische of boekhoudkundige mutaties maar om beleidsmatige mutaties. Daarom had de minister de Staten-Generaal hierover tijdig moeten informeren. Wij hebben namelijk geconstateerd dat deze mutaties gebaseerd zijn op in 2014 nieuw genomen besluiten met financiële consequenties. In dat geval gaat het om beleidsmatige mutaties zoals de definitie in de Rijksbegrotingsvoorschriften 2015 aangeeft.

5.2 Oordeel weergave financiële informatie

22

De in de financiële overzichten opgenomen financiële informatie in het Jaarverslag 2014 van Koninkrijksrelaties is deugdelijk en voldoet aan de verslaggevingsvoorschriften. De door ons aangetroffen fouten en onzekerheden vindt u in het overzicht van alle fouten en onzekerheden in de financiële informatie.

5.3 Rechtmatigheid en deugdelijke weergave op artikelniveau

Wij controleren ook op artikelniveau de deugdelijke weergave en de rechtmatigheid van de financiële informatie. Wij hebben hierbij 1 belangrijke fout geconstateerd in het Jaarverslag 2014 van Koninkrijksrelaties. Voor een overzicht van de belangrijke fouten en onzekerheden in de financiële informatie zie overzicht verplichtingen (pdf). De overige door ons aangetroffen fouten en onzekerheden vindt u in het overzicht van alle fouten en onzekerheden in de financiële informatie.

5.3.1 Fout in de rechtmatigheid vanwege niet gemelde beleidsmatige mutaties

Op het artikel 1 Waarborgfunctie is er een overschrijding van de rapporteringstolerantie voor de rechtmatigheid. Deze overschrijding wordt veroorzaakt door niet gemelde beleidsmatige mutaties aan de Tweede Kamer. Het totaal van de aangegane verplichtingen op dit artikel is 118,1 miljoen euro. De fout ad 56,2 miljoen euro overschrijdt de tolerantie van 11,8 miljoen euro. Voor een overzicht van de belangrijke fouten en onzekerheden in de financiële informatie zie overzicht verplichtingen (pdf).

5.4 Financiële informatie per artikel Koninkrijksrelaties in relatie tot onvolkomenheden

23

Er zijn geen onvolkomenheden die gevolgen hebben voor het begrotingshoofdstuk Koninkrijksrelaties (IV).

De fouten en onzekerheden zijn betrokken in ons oordeel over de financiële informatie. De tolerantiegrens is daarbij overschreden. In het overzicht financiële informatie (pdf) per begrotingsartikel is te zien welke artikelen het betreft.

Financiële informatie per begrotingsartikel 2014 Koninkrijksrelaties (IV)

		Onvolkomenheden	
		Geen onvolkomenheden	tolerantiegrenzen overschreden? Artikelniveau
Beleidsartikelen	Uitgaven 2014 (x 1.000)		
1. Waarborgfunctie	€ 61.867		ja
2. Bevorderen autonomie Koninkrijkspartners	€ 373.090		nee
Niet-beleidsartikelen			
3. Nominaal en onvoorzien	€ 0		nee

 artikel dat gevolgen kan ondervinden van de onvolkomenheid (mogelijke gevolgen voor bv rechtmatigheid, betrouwbaarheid gegevens of doelrealisatie)

 artikel waar fouten of onzekerheden in de rechtmatigheid of deugdelijke weergave zijn geconstateerd als gevolg van de onvolkomenheid

5.5 Overzicht fouten en onzekerheden Koninkrijksrelaties

24

Het totale overzicht van fouten en onzekerheden bestaat uit 5 verschillende onderdelen. We nemen alleen de tabellen op over de onderdelen waarin we fouten en/of onzekerheden hebben geconstateerd.

- Verplichtingen (pdf)
- Uitgaven + ontvangsten (pdf)
- Baten-lastenagentschappen
- Saldibalans (pdf)
- Afgerekende voorschotten (pdf)

OVERZICHT FOUTEN EN ONZEKERHEDEN IN DE FINANCIËLE INFORMATIE IN HET JAARVERSLAG 2014 VAN KONINKRIJKSRELATIES (IV)

Verplichtingen (€ x 1000)

Art. nr.	Omschrijving	Verantwoord bedrag	Fout		Onzekerheid		Totaal F + O		Tolerantie overschreden?		Onzekerheid over volledigheid
			Rechtmatigheid	Deugdelijke weergave	Rechtmatigheid	Deugdelijke weergave	Rechtmatigheid	Deugdelijke weergave	Rechtmatigheid	Deugdelijke weergave	
Beleidsartikelen											
1	Waarborgfunctie	118.121	56.242	-	-	-	56.242	-	ja	-	-
2	Bevorderen autonomie Koninkrijkspartners	200.167	-	-	-	865	-	865		nee	-
Niet-beleidsartikelen											
3	Nominaal en onvoorzien	-	-	-	-	-	-	-			-
Totaal		318.288	56.242	-	-	865	56.242	865			-

Totaal verplichtingen

318.288

Rechtmatigheid

Procentuele fout

Procentuele onzekerheid

17,67% Tolerantiegrens overschreden

0,00%

Deugdelijke weergave

Procentuele fout

Procentuele onzekerheid

0,00%

0,27% Tolerantiegrens niet overschreden

OVERZICHT FOUTEN EN ONZEKERHEDEN IN DE FINANCIËLE INFORMATIE IN HET JAARVERSLAG 2014 VAN KONINKRIJKSRELATIES (IV)

Uitgaven + ontvangsten (€ x 1000)

Art. nr.	Omschrijving	Verantwoord bedrag	Fout		Onzekerheid		Totaal F + O		Tolerantie overschreden?		Onzekerheid over volledigheid
			Rechtmatigheid	Deugdelijke weergave	Rechtmatigheid	Deugdelijke weergave	Rechtmatigheid	Deugdelijke weergave	Rechtmatigheid	Deugdelijke weergave	
Beleidsartikelen											
1	Waarborgfunctie	68.053	-	-	-	659	-	659	-	nee	-
2	Bevorderen autonomie Koninkrijkspartners	412.394	63	-	-	81	-	144	-	nee	-
Niet-beleidsartikelen											
3	Nominaal en onvoorzien	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal		480.447	63	-	-	740	-	803	-	-	-

Totaal Uitgaven en Ontvangsten

480.447

Rechtmatigheid
Procentuele fout
Procentuele onzekerheid

0,01% Tolerantiegrens niet overschreden
0,15% Tolerantiegrens niet overschreden

Deugdelijke weergave
Procentuele fout
Procentuele onzekerheid

0,00%
0,00%

OVERZICHT FOUTEN EN ONZEKERHEDEN IN DE FINANCIËLE INFORMATIE IN HET JAARVERSLAG 2014 VAN KONINKRIJKSRELATIES (IV)

E. Saldibalans (€ x 1000)

Art. nr.	Omschrijving	Verantwoord bedrag	Fout		Onzekerheid		Totaal F + O		Onzekerheid over volledigheid	
			Rechtmatigheid	Deugdelijke weergave	Rechtmatigheid	Deugdelijke weergave	Rechtmatigheid	Deugdelijke weergave	Rechtmatigheid	Deugdelijke weergave
3	Liquide middelen	8.178	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Uitgaven buiten begrotingsverband	4.859	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Ontvangsten buiten begrotingsverband	13	-	-	-	-	-	-	-	-
7	Openstaande rechten	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	Extra-comptabele vorderingen	1.021.063	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Extra-comptabele schulden	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Voorschotten	378.866	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Garantieverblijven	69.713	-	-	-	-	-	-	-	-
12	Openstaande verplichtingen	1.057.361	-	400	-	-	-	-	400	-
13	Deelnemingen	2.152	-	-	-	-	-	-	-	-
	Totaal beoordeeld	2.542.205	-	400	-	-	-	-	400	-

(De tolerantiegrens wordt afgeleid van totaal beoordeeld)

Totaal saldibalans	2.542.205	
Rechtmatigheid		
Procentuele fout	0,00%	
Procentuele onzekerheid	0,00%	
Deugdelijke weergave		
Procentuele fout	0,02%	Tolerantiegrens niet overschreden
Procentuele onzekerheid	0,00%	

OVERZICHT FOUTEN EN ONZEKERHEDEN IN DE FINANCIËLE INFORMATIE IN HET JAARVERSLAG 2014 VAN KONINKRIJKSRELATIES (IV)

Afgerekende voorschotten (€ x 1000)

Art. nr. Omschrijving	Verantwoord bedrag	Fout		Onzekerheid		Totaal F + O		Tolerantie overschreden?		Onzekerheid over volledigheid
		Rechtmatigheid	Deugdelijke weergave	Rechtmatigheid	Deugdelijke weergave	Rechtmatigheid	Deugdelijke weergave	Rechtmatigheid	Deugdelijke weergave	
Totaal afgerekende voorschotten 2014	72.262	121	-	-	-	121	-	nee	-	
Totaal afgerekende voorschotten	72.262	121	-	-	-	121	-	-	-	